

KUNGÄLVS
KOMMUN

Kulturpolitisk policy

Policy

Selma Lagerlöf skrev en gång i tiden följande rader om Kungälv:

"En stad heter Kungelf. Den är liten och lång, trängd mellan lodrätt berg och mäktig älf. Den har kyrktaket uppfyllt av domedagsmålningar. Den har blott en visare på tornuret, ty minuterna räknas ej där, knappt timmarna. Den ligger vid en stor älf, som är uppgrundad utan skeppsfart. Dess stoltaste utsikt är en öfergifven fästnings ruiner. Den omgives av en aldrig plöjd betesmark, tuftig som skogsmosse. Den kan aldrig tillväxa, ty dess grannstad är stor, mäktig och alltuppslukande. Tro dock ej, att den lilla staden vill lägga sig ned och dö. En lefnadslustig stad är den, gammal som stjärnorna och alltjämt en käck skönhet. Ju längre den lever, ju mer föryngras den!"

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2620

Beslut: 2025-06-12 KF § 88/2025

Beredande politiskt organ: Beredningen för lärande och kultur

Ersätter tidigare beslut 2020-09-03 KF § 102/2020

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Beredningen för lärande och kultur

Senast uppdaterad av: Sophie Nygren

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Kungälv är staden där Nordens historia och framtid möts	3
1.2 Historia	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Kommunfullmäktiges strategiska mål	4
4. Varför kultur?	4
5. Syfte med en kulturpolitisk policy	5
6. Kulturpolitikens värdegrund	5
6.1 Bemötande	5
6.2 Inflytande	5
6.3 Tillgänglighet	5
6.4 Trygghet	5
7. Kulturpolitikens hörnstenar	5
7.1 Demokrati	6
7.2 God livsmiljö	6
7.3 Mångfald	6
7.4 Identitet	7
8. Kulturpolitikens verksamhetsområden	7
8.1 Bibliotek	7
8.2 Konst	7
8.3 Kulturskolan	8
8.4 Kulturmiljö och kulturarv	8
9. Kulturella mötesplatser	9
10. Det fria kulturlivet	9
11. Levandegöra	9
12. Uppföljning	10

1. Inledning

Kultur är ett vitt begrepp och det är svårt att definiera alla delar och beredningen ser fram emot en fortsatt dialog med kulturarbetarna och medarbetarna. Detta är en början.

1.1 Kungälv är staden där Nordens historia och framtid möts

Dagens Kungälv är en på många sätt attraktiv stad och kommun vilken expanderar i såväl bebyggelse som i folkmängd och därför har ett särskilt ansvar att bevara och synliggöra dess unika kulturarv in i framtiden.

1.2 Historia

Kungälv är staden där Nordens historia och framtiden möts.

Det är lätt att känna historiens vingslag när man vandrar på kullerstensgatorna längs västra gatan i en av Sveriges få bevarade trästäder, besöker Bohus fästning eller Carlstens Fästning på Marstrand.

Ända sedan 900 talet har dess strategiska läge och lättillgänglighet till älven gjort Kungälv och även Marstrand till en arena för många dramatiska strider men även betydelsefulla fredsmöten mellan kungar.

Berömt är Trekungamötet 1101 vid Göta älvs mynning mellan de tre nordiska kungarna Magnus Olavsson (Magnus Barfot) från Norge, Inge den äldre från Sverige och Erik Ejegod från Danmark vilka möttes för att sluta fred.

Kungälv är en modern småstad där besökare kan hitta spår ända tillbaka till bronsåldern och stenåldern.

Runt om i trakterna finns många fornlämningar så som hällristningar, fornborgar, gravfält och även hembygdsgårdar, soldattorp samt gamla kyrkor för den kulturintresserade.

Dagens bebyggelse är väl integrerad i den historiska arkitekturen där en av Sveriges bäst bevarade barockkyrkor harmonierar med nutida Kongahälla shoppinggalleria och nybyggt resecentrum.

Kongahälla (Konungahälla eller Kongehelle) var en medeltida stad i belägen ca 4 km sydväst om nuvarande Kungälv vid Ragnhildsholmen och som då tillhörde Norge.

Kongahälla var en strategiskt viktig stad vilken anfölls och härjades åtskilliga gånger för att slutligen brännas ner år 1612 av den svenske översten Jesper Mattson Kruus.

Kung Kristian IV beslöt då att lämna platsen och bygga en ny stad nedanför Bohus fästning och Kongelf blev anlagd på Bohus slottsholme

2. Relation till andra styrdokument

Kungälv's kulturpolitiska policy grundar sig i:

- Kulturavsnittet i "Vision 2040"
- "Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2024–2027"
- Nationell kulturpolitiska mål 2009
- Kungälv 2030, budgetdirektiv 2024

3. Syfte

Allt arbete som rör kultur på alla nivåer i vår organisation, är av stor betydelse. Detta dokument är en inriktning för hur organisationens planeringsarbete med hur framtidens kulturpolitik ska utformas.

Syftet med policyn är att skapa en gemensam riktning för utvecklingen av kommunens kulturpolitik. Policyn skall bidra till kultur i alla kommundelar.

Beredningen för lärande och kultur föreslår att denna Kulturpolitiska policy ligger till grund för en ny handlingsplan för kulturen i kommunen.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med policyn är att utveckla kulturen i kommunen och ge fler medborgare möjlighet att delta i kulturaktiviteter av olika slag.

5. Kommunfullmäktiges strategiska mål

Kulturpolitiska policyn knyter an till kommunfullmäktiges strategiska mål (majoritetens budgetdirektiv 2024, KF 2024 04 11):

- Alla invånare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
- Utveckla kulturutbudet i kommundelarna
- Ungdomar skall få möjlighet att aktivt delta i musik och kulturaktiviteter
- Kulturen är en del i utformningen av den nya stadsmiljön
- Utveckla kulturen för att skapa starka mötesplatser och stråk där kulturen kan mötas

6. Varför kultur?

Kungälv är en av Sveriges främsta tillväxtkommuner vilket ställer höga krav inom flera områden, inte minst kulturen. Kungälvns intention är att tänka nytt och att utvecklas när det gäller attraktivitet, tillväxt och god livsmiljö. Kultur handlar om att lära känna och uppleva befintliga och nya världar, och att möta sig själv och andra i skapandet och njutandet av olika konstarter. Kultur är inte bara viktigt för ökad attraktivitet utan genererar även tillväxt, utveckling och arbetstillfällen, samt främjar människors hälsa och livsvillkor. Kulturen kan även spela en avgörande roll för var människor vill bo eller lokalisera sina företag. En satsning på bredd, djup, kvalitet och mångfald inom kulturen är en viktig del i arbetet att göra Kungälv till en attraktiv kommun för både invånare, besökare och företag.

Kulturen har en allt viktigare roll att spela i samhällets totala utveckling. Med kultur kan folkhälsan främjas, socialt arbete för utsatta grupper utvecklas, och därtill bidrar det kulturpedagogiska arbetet till att elever kan uppnå sina utbildningsmål i högre grad. Kultur kan skapa mötesplatser människor emellan och främja demokrati och mångfald när människor ges möjlighet att uttrycka sig inom de olika konstformerna, samt ta del av andras bilder av den upplevda verkligheten.

Kulturen är inte bara lokal. Samverkan mellan staten, regionerna, kommunerna, företag och olika föreningar spelar en allt viktigare roll. Det är därför viktigt att kulturen i Kungälv ständigt samverkar lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Detta skapar förankring och delaktighet där gemensamma prioriteringar tas tillvara.

7. Syfte med en kulturpolitisk policy

Den kulturpolitiska policyn utgår från Kungälv kommunfullmäktiges prioriterade mål. Syftet för policyn är att tydliggöra vilka hörnstenar som det kulturpolitiska arbetet vilar på, samt den värdegrund som det kulturpolitiska arbetet utgår ifrån. Policyn definierar också inom vilka verksamhetsområden som den offentliga kulturpolitiken verkar, och strategierna för de olika verksamhetsområdena.

8. Kulturpolitikens värdegrund

Kulturpolitiken i Kungälv ska vila på den värdegrund som är antagen för allt arbete i Kungälv kommun. Värdegrunden pekar ut Bemötande, Inflytande och Tillgänglighet som de ledord som ska genomsyra alla kulturpolitiska beslut och verksamheter, i syfte att skapa trygghet hos invånare, besökare och intressenter som kulturens verksamhet är till för.

8.1 Bemötande

Den offentliga kulturens verksamheter möter varje dag människor när de utövar, eller upplever kultur. Att möta varje människa med en öppenhet och med respekt för olikheter både avseende behov och upplevelse, ska vara självklart i alla avseende. Kulturpolitiken ska främja möjligheterna till det personliga mötet, reflektion och att kvaliteten i dessa möten bibehålls och utvecklas.

8.2 Inflytande

I ett demokratiskt samhälle har alla människor både ansvar för, och rätt till att vara med att påverka. Inte minst gäller detta kulturen där inflytandet från varje individ ger ett värdefullt bidrag till hur vår gemensamma kultur utvecklas. Kulturpolitiken ska skapa förutsättningar för inflytande när det gäller den offentliga kulturen och beakta invånare, besökare och andra intressenters perspektiv i sina beslut.

8.3 Tillgänglighet

Kultur ska vara åtkomlig för alla och kulturpolitiken ska tillse att det är enkelt för invånare, besökare och andra intressenter att komma i kontakt med och utöva kultur. Tillgänglighetsperspektivet ska beaktas i alla beslut utifrån olika målgruppers behov, önskemål och främja generationsöverskridande möten.

8.4 Trygghet

Det som känns tryggt för en person kan innebära tristess för en annan. Det som för vissa är en spännande utmaning upplevs av andra som obekant och skrämmande. Ett gott bemötande, hög grad av inflytande och tillgänglighet för alla invånare, besökare och intressenter, skapar goda förutsättningar för trygghet hos de som den offentliga kulturens verksamheter är till för. Detta oavsett om individen söker nyheter och utmaningar, eller något som känns välbekant. Kulturpolitiken ska därför beakta samtliga aspekter i Kungälv kommuns värdegrund inom sitt ansvarsområde i syfte att nå målet med ökad trygghet för den enskilde individen.

9. Kulturpolitikens hörnstenar

Kultur är något som finns vart vi än vänder oss, något som berättar var vi befinner oss, vilka vi är, både som människor men också som samhälle. Kulturen formar oss, men vi formar också kulturen i

en ständig växelverkan. Kungälv's kulturpolitiska hörnstenar Demokrati, God Livsmiljö, Mångfald och Identitet beskriver de områden som den offentliga kulturen ska främja med sina verksamheter. I dessa ingår bildning som en röd tråd. Hörnstenarna är ett uttryck för vilken kultur som råder i Kungälv. Hörnstenarna visar även i vilken riktning den offentliga kulturpolitiken vill utveckla Kungälv's invånares och besökares upplevelse av vår gemensamt formade kultur i Kungälv.

9.1 Demokrati

Kulturpolitiken ska lyfta och främja demokratiska värderingar genom att skapa förutsättningar för mötesplatser och forum för upplevelser, skapande och samtal där allas lika värde, jämställdhet, individens frihet, och förståelse för andras olikheter tas tillvara. Kulturpolitiken ska främja utveckling av respekt och ansvarstagande där det demokratiska samhällets rättigheter och skyldigheter synliggörs, undersöks och diskuteras.

Mål

- Prioritera barn och ungas kultur
- Främja mötesplatser i alla kommundelar

9.2 God livsmiljö

Den kultur som skapas varje dag samt vårt kulturarv utgör en livsmiljö för upplevelser och minnen som berör och ger individer möjligheter till att både utveckla och utvecklas. Att främja goda livsmiljöer och säkerställa tillgängligheten till vårt kulturarv, samtidigt som möjligheter att utforska och skapa framtidens kulturmiljö erbjuds, är en av kulturpolitikens uppgifter och hörnstenar.

Mål

- Göra Kungälv känt som en kommun med ett rikt kulturarv och levande kulturliv.

9.3 Mångfald

Begreppet mångfald innefattar flera dimensioner. Mångfald handlar om att inkludera och skapa jämställda livsvillkor för människor med olika egenskaper, förutsättningar och livserfarenheter. Det kan gälla ålder, kön, etnisk/kulturell bakgrund, religiös tillhörighet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Men det kan också gälla andra personliga ställningstagande, värderingar och åsikter såsom smakriktning, hur man ser på kvalitet, vad som är meningsfullt, moraliskt, provocerande, livsbejakande, roligt, intressant och spännande.

Kulturpolitiken ska främja mångfald och ge utrymme för och ta tillvara dessa olikheter, där det inte är olikheterna i sig som är det centrala utan samspelet mellan dem. I samspelet blir mångfalden en framgångsfaktor och en viktig resurs i vårt samhälle. Genom att främja tillvaratagandet, förståelsen, och värdesättandet av olikheter hos både oss själva och vår omvärld kan kulturpolitiken bidra till utvecklingen av en attraktiv och vital kommun.

Mål

- Främja både bredd och spets
- Främja gränsöverskridande uttryck och ligga i framkant för nya konstformer, ny teknik och pedagogik
- Samverka med enskilda kulturutövare och underlätta för kulturentreprenörer
- Samverka med ideell sektor, näringsliv och andra offentliga förvaltningar, kommuner och institutioner

9.4 Identitet

En människas identitet formas i relationer med andra och dess omgivning. Bland byggstenarna för identiteten finns miljön, mellanmännsliga relationer, traditioner och kulturyttringar. Landskapet, och samhället som tidigare generationer format och byggt, samt hur vi förhåller oss till och agerar mot varandra är den livsram inom vilka värderingar skapas och fördjupas. Kulturpolitiken ska främja varje individs möjligheter att forma sin identitet i en god livsmiljö. Särskilt fokus ska kulturpolitiken lägga på barns lika rättigheter (enligt barnkonventionen) att ta del av det kulturella och konstnärliga livet. Kulturpolitiken ska även uppmuntra tillhandahållandet av möjligheter för kulturellt och konstnärligt skapande.

Mål

- Kulturpolitiska policyn utgör en tidig resurs i den kommunala planprocessen

10. Kulturpolitikens verksamhetsområden

Kulturens verksamhetsområden består av bland annat bibliotek, konst, kulturskola, kulturarv samt kulturmiljö. Utöver dessa ska kulturpolitiken främja det fria kulturlivet och ge stöd till dess utveckling. Kulturpolitiken ska även betona samverkan med det omgivande samhällets ideella krafter, folkbildningens organisationer, näringslivet samt övriga offentliga verksamheter och stiftelser såväl som övriga potentiella kommunala verksamheter.

10.1 Bibliotek

Biblioteket ska säkerställa medborgarnas möjlighet till kultur, information och yttrandefrihet och på så vis underlätta för individen att kunna delta i det demokratiska samhället. Biblioteket ska ha en central funktion i tätorten och i kommundelarna där även samverkan med skolbiblioteken kan utvecklas. Biblioteket ska fortsätta utveckla tjänster för människor med läs- och skrivsvårigheter och andra funktionsvariationer.

Verksamheten för barn och unga ska ges särskilt hög prioritet. Biblioteken har en betydelsefull uppgift i informationssamhället när det gäller det livslånga lärandet och att göra informationstekniken tillgänglig för alla. Detta gäller såväl det fysiska som det digitala biblioteket.

Biblioteket ska vara en mötesplats för människor som ger möjligheter till utveckling, gemenskap, avkoppling, meningsfull fritid samt inspiration till lärande och väcka nyfikenhet. Biblioteken i Kungälv ska vidareutveckla sin roll som mötesplats för kultur, information, lärande och samhällsdebatt i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna Policy för biblioteken i Kungälv kommun och Policy för skolbibliotek i Kungälv kommuns kommunala grundskolor.

Mål

- Fri tillgång till bibliotekets media och informationsservice ska garanteras
- Demokratins förutsättningar och yttrandefriheten ska värnas
- Hinder för människor som av olika skäl har svårt att ta del av information och medieutbud ska i möjligaste mån avhjälpas
- Främja barn, unga och äldres tillgång till litteratur och övrig media

10.2 Konst

Konst i det offentliga rummet skapar debatt och stimulerar demokratiska samtal. Den bär även ett estetiskt värde och bidrar till att bygga platsidentitet och attraktionskraft. I Kungälv kommun ska konst

finnas som en naturlig del att ta del av både i kommunens lokaler och på gator och torg. Både gammal och ny konst ska vara tillgänglig för alla invånare och besökare. Konsten ska vidareutvecklas och bevaras som en del av vårt historiska narrativ. Detta säkerställer att Kungälv kommun blir en levande och attraktiv plats för konstnärer, besökare och invånare.

Mål

- Konst kan ha olika former och spegla olika epoker
- Konst ska beröra och den ska vara tillgänglig

10.3 Kulturskolan

Kulturskolan arbetar med skapande i alla dess olika former och har en central roll när det gäller att tillhandahålla ett attraktivt kulturutbud med fokus på mångfald avseende målgrupper, bredd, djup och spets. Verksamheten ska verka för att scenkonsten och konsten kan upplevas i olika miljöer och i olika former.

Kulturskolan har en viktig uppgift i att presentera och skapa diskussion kring olika konstbegrepp och konstnärliga uttrycksformer. Det pedagogiska uppdraget ska främst fokusera på barn och unga som på lika villkor ska ges möjligheter att reflektera och undersöka olika konstformers uttryck och innehåll. Kulturskolan har också särskilt ansvar för att främja den fria kulturens utveckling genom att erbjuda offentliga arenor.

Mål

- Främja konstnärlig frihet, öppenhet och mångfald
- Kulturupplevelser som gagnar människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande erbjuds
- Främja alla barns rätt att ta del av kulturen och utforska konstformernas möjligheter genom eget skapande
- Ungdomar får möjlighet till att utvecklas med hjälp av musik och kultur
- Oavsett ålder kan kulturskolan, då det medges, vara tillgänglig för fler än endast barn och unga, genom t ex samverkan med ideella föreningar eller andra aktörer. Detta för att främja generationsöverskridande aktiviteter.

10.4 Kulturmiljö och kulturarv

Kungälv har ett unikt kulturlandskap med dess fornlämningar, odlingsformer, bebyggelser, torg, parker, älv och planteringar från olika epoker. Dessa är viktiga för Kungälvs historia och har stor betydelse för invånarnas identitet. En bevarad kulturmiljö bidrar till att kommunens invånare lär känna sin hembygd, dess kulturarv, traditioner, seder och bruk.

Kulturmiljöarbetet präglas av viljan att bevara kulturarvet och Kungälvs unika kulturmiljöer, göra det tillgängligt för invånarna och besökarna samt tillse att Kungälvs utveckling sker i samklang med kommunens historiska arv och miljöer.

Barn och ungas rätt att ta del av och lära känna sin hembygds historia och unika miljöer beaktas särskilt.

Mål

- Bevarandet och vården av kulturarvet till glädje och nytta för nu levande och kommande generationer säkerställs

- Förståelsen för vår hembygds historiska utveckling och kulturmiljöernas unika värden ska öka. Till exempel genom att Kungälv och Bohusläns särskilda plats i Nordens gemensamma historia uppmärksammas i skolan
- Barns rätt att ta del av vårt levande kulturarv och dess miljöer ska främjas

11. Kulturella mötesplatser

Kungälv kommun ska ta sin del av ansvaret för att skapa kontinuerlig utveckling samt bidra till Kungälv identitet. Vi ser gärna att stadskärnan tas tillvara för att utveckla kulturen och skapa mötesplatser där ett framtida kulturhus/kreativitetshus/museum/upplevelsecenter med flera funktioner kan ingå där besökare aktivt kan delta, uppleva och upptäcka.

Mål

- Kulturen är en del i utformningen av den nya stadsmiljön såsom:
 - o Trädgårdsstaden Kungälv
 - o Trästad Kungälv
 - o Det historiska Kungälv
- Utvecklingen av stadskärnan tas tillvara och utvecklar kulturen för att skapa starka mötesplatser och stråk

12. Det fria kulturlivet

Det fria kulturlivet är en viktig del i ett vitalt kulturliv. De fria aktörerna och kulturutövarna bidrar med ett utbud präglad av variation och aktiviteter. Detta skapar liv och dynamik som möjliggör att nya kulturformer kan växa fram. I Kungälv ska det fria kulturlivet stödjas och ges möjlighet att utvecklas till att verka på sina egna villkor. Kulturpolitiken ska verka för att de kommersiella aktörerna ges möjlighet att utvecklas inom de kreativa näringarna. Kulturpolitiken har också en viktig uppgift när det gäller att värna de ideella kulturaktörernas, samt folkbildningsorganisationernas möjligheter att verka.

Mål

- Främja det fria ideella kulturlivet för mångfald och vitalitet
- Säkerställa att studieförbunden kan bedriva en fortsatt folkbildningsverksamhet
- Lokal och regional samverkan ska öka förutsättningarna för de kreativa näringarna och dess aktörer att utvecklas
- Erbjuder invånare och besökare scenkonst och konst av externa aktörer

13. Levandegöra

Den Kulturpolitiska policyn publiceras på kommunens hemsida och revideras varje mandatperiod.

Mål

- Policyn ska användas i kommunens verksamhet

14. Uppföljning

I samband med att den Kulturpolitiska policyn revideras varje mandatperiod blir ansvariga politiker uppdaterade och dialog förs om utvecklingen inom området.